

Recull de recomanacions metodològiques del document de desplegament i identificació de les competències bàsiques.

Educació primària

Àmbit lingüístic

Dimensió Comprensió lectora

Competència 1. Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars en diferents formats i suports

Competència 2. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura

Competència 3. Utilitzar, per comprendre un text, l'estructura i el format de cada gènere textual i el component semàntic de les paraules i de les estructures morfosintàctiques més habituals

Competència 4. Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi

- Dedicar espais i moments a la pràctica de la lectura
- Fer activitats d'eficàcia lectora: gimnàstica ocular, memòria visual...
- Fer un ensenyament explícit de les estratègies lectores i aplicar-les en totes les àrees
- Procurar la lectura de diferents tipus de textos
- Diferenciar les estratègies segons el suport (paper, digital...)
- Fer servir bases d'orientació, referents, que dirigeixin l'estratègia lectora
- Practicar les diferents fases de l'ensenyament de la lectura: modelatge, pràctica guiada i pràctica independent
- Animar a reflexionar sobre les estratègies
- Dissenyar activitats de comprensió per a abans, durant i després de la lectura
- Proposar activitats de cerca en les diferents àrees curriculars
- Presentar pautes amb estratègies per a la cerca d'informació a la xarxa i a les biblioteques
- Integrar la informació nova amb els coneixements previs i comunicar-la

Dimensió Expressió escrita

Competència 5. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa i el destinatari
Competència 6. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari
Competència 7. Revisar el text per millorar-lo i tenir cura de la seva presentació formal en funció de la situació comunicativa

- Plantejar activitats de redacció a partir de situacions comunicatives reals, significatives i motivadores
- Practicar l'escriptura col·laborativa mestre-alumne, alumne-alumne
- Donar importància a la planificació del text i animar-la a partir del debat oral
- Fer pràctiques de processos de planificació: esborranys, esquemes, pluja d'idees, ...
- Utilitzar tots els gèneres i formats
- Redactar en totes les àrees d'aprenentatge
- Facilitar recursos per a la consulta autònoma en el moment de l'escriptura i en el de la revisió: llistes de connectors, diccionaris, models de textos...
- Estimular la relectura d'allò que es va escrivint
- Plantejar activitats per a l'entrenament d'un aspecte determinat (d'eliminació de repeticions, de precisió del vocabulari...)
- Utilitzar la tecnologia digital (processadors de textos, pissarra digital...) per a la planificació, la producció i la revisió
- Fer revisar no només els aspectes ortogràfics: també els lèxics, discursius...
- Compartir les tasques de correcció mestre-alumne, alumne-alumne
- Reflexionar i dialogar sobre els coneixements gramaticals i ortogràfics que s'apliquen en la producció de textos i en la seva revisió
- Fixar-se en els aspectes formals

Dimensió comunicació oral

Competència 8. Comprendre textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars
Competència 9. Produir textos orals de tipologia diversa adequats a la situació comunicativa
Competència 10. Interactuar en situacions on intervé més d'un interlocutor, utilitzant estratègies que afavoreixin la comunicació oral

- Practicar la conversa sobre temes relacionats amb la vida escolar i l'entorn
- Cercar espais i temps per dur a terme activitats orals planificades
- Treballar estratègies de comprensió que tinguin en compte el reconeixement, la selecció, la interpretació, l'anticipació, la inferència i la retenció dels elements rellevants

- Facilitar la posada en joc dels coneixements previs i la seva relació amb els continguts dels missatges orals
- Plantejar activitats de comprensió oral en una varietat de situacions comunicatives: escoltar contes, seguir instruccions verbals, jocs de memòria...Planificar activitats de simulació (jocs , dramatitzacions...),
- Aprofitar les comunicacions orals de la dinàmica més espontània de l'aula i les pròpies dels temes acadèmics
- Utilitzar diversitat de temes i tipologies, suports, contextos comunicatius i tipus d'agrupament.
- Treballar la planificació del text oral formal i el seu desenvolupament organitzat amb guions i esquemes
- Presentar diferents models de discurs
- Potenciar la precisió del discurs
- Facilitar la reflexió sobre la comunicació oral amb l'anàlisi d'enregistraments

Dimensió literària

Competència 11. Llegir fragments i obres i conèixer alguns autors i autores significatius de la literatura catalana, castellana i universal

Competència 12. Crear textos amb recursos literaris per expressar sentiments, realitats i ficcions

- Animar a la lectura llegint en veu alta fragments interessants per als alumnes
- Mantenir converses guiades després de les lectures
- Oferir temps perquè els alumnes llegeixin llibres triats lliurement
- Acompanyar i ajudar en la tria i en la lectura dels alumnes
- Organitzar una biblioteca d'aula i de centre
- Organitzar sessions de presentació i recomanació de llibres, lectures dramatitzades...
- Organitzar activitats relacionades amb autors
- Fer lectures col·lectives guiades de textos literaris amb possibles activitats d'anàlisi
- Proposar sovint accions variades de producció literària, individuals o col·lectives, donant recursos per a la imitació
- Oferir actuacions de modelatge sobre planificació i elaboració d'un text literari
- Proposar activitats de revisió col·lectiva de textos
- Oferir espais físics i virtuals per compartir les produccions literàries
- Fer sovint lectures expressives dels textos produïts pels alumnes

Dimensió plurilingüe i intercultural

Competència 13. Ser conscient de la pertinença a la comunitat lingüística i cultural catalana i mostrar interès per l'ús de la llengua catalana

Competència 14. Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, de l'Estat espanyol, d'Europa i del món

- Afavorir l'ús de la llengua catalana en els diversos espais escolars
- Fer reflexionar sobre l'ús de les llengües en la nostra societat
- Utilitzar recursos dels mitjans comunicatius audiovisuals
- Fer conèixer la diversitat lingüística del país
- Potenciar experiències com parelles lingüístiques o alumnes guia
- Utilitzar mapes lingüístics interactius
- Utilitzar recursos per potenciar la comprensió de textos escrits molt senzills en diverses llengües romàniques
- Analitzar els prejudicis lingüístics partint de la pròpia experiència dels alumnes

Direcció General d'Educació Infantil i Primària

Juliol 2013